

Класифікувати вузли та петлі можливо за різними ознаками, які дають змогу експерту використовувати морфологічні ознаки вузлів і петель, наданих на дослідження. В інформаційно-довідковій літературі міститься багато видів вузлів, які класифікують за різними підставами. Варто зазначити, що робота з інформаційно-довідковими джерелами, які містять інформацію про види (типи) та способи зав'язування вузлів (петель), є важливим етапом здійснення криміналістичного дослідження вузлів (петель).

Напрацювання науковців з цього виду криміналістичного дослідження потребують доопрацювання та узагальнення. Також бракує спеціальних наукових понять у цій галузі. Незважаючи на те, що експерт має спеціальні знання в науці, техніці, мистецтві, ремеслі та інших сферах діяльності, він зобов'язаний використовувати єдину термінологію, яка буде зрозуміла не тільки експертам, а й слідчим, прокурорам, суддям та ін.

Список використаних джерел

1. Авдеева Г. К., Рябухина В. А. К вопросу о разработке системы диагностических и ситуационных признаков

двигательных навыков исполнителя узлов и петель : мат-лы Междунар. науч. конф. к 80-летию со дня рожд. Р. С. Белкина. Москва, 2002. — С. 341—343.

2. Коблова Л. И. К вопросу о криминалистической классификации узлов // Экспертная техника. 1986. Вып. 96. С. 111—115.
3. Мухин Н. Г. Узлы и петли : справ. пособие. Ленинград, 1976. 96 с.
4. Ожегов С. И., Шведова Н. Ю. Толковый словарь русского языка : 80000 слов и фразеологических выражений / Рос. АН ; Российский фонд культуры; 3-е изд. Москва, 1996. 928 с.
5. Шмидт А. И., Змиенко И. П. Некоторые особенности экспертного определения подвижных (скользящих) и неподвижных петель // Криминалистика и судебная экспертиза. 1986. Вып. 32. С. 54—58.
6. Энциклопедия судебной экспертизы / под. ред. Т. В. Аверьяновой, Е. Р. Росинской. Москва : Юристъ, 1999. С. 551.
7. Хазиев Ш. Н., Коблова Л. И. Состояние и перспективы развития справочно-информационного фонда узлов и петель // Экспертная практика и новые методы исследования. 1989. Вып. 5. С. 10—12.
8. Скрыгин Л. Н. Морские узлы. 3-е изд., доп. Москва, 1994.

М. Ф. Муконіна,

судовий експерт Донецького НДЕКЦ МВС України, м. Маріуполь, Україна,

e-mail: mmukonina@ukr.net

ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ СУЧАСНИХ ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІЗ ТОВАРОЗНАВСТВА

Анотація. Розглянуто актуальні проблеми товарознавства: відсутність методичних матеріалів з дослідження новітніх товарів та послуг; вдосконалення та системне реформування з урахуванням міжнародних європейських стандартів і сучасних досягнень науки та техніки; необхідність якісної підготовки кадрів за фахом «товарознавство».

Ключові слова: товарознавство, експертиза, методичні матеріали, вдосконалення.

Abstract. Topical problems of commodity science are considered: lack of guidelines on research of the newest goods and services; improvement and systemic reform taking into account international European standards and modern achievements of science and technology; the need for quality training of staff majoring in “commodity science”.

Keywords: commodity science, forensic examination, guidelines, improvement.

Анотация. Рассмотрены актуальные проблемы товароведения: отсутствие методических материалов по исследованию новейших товаров и услуг; совершенствование и системное реформирование с учетом международных европейских стандартов и современных достижений науки и техники; необходимость качественной подготовки кадров по специальности «товароведение».

Ключевые слова: товароведение, экспертиза, методические материалы, совершенствования.

Сучасний стан і реалії розвитку України переконливо свідчать про те, що подальші перспективи судової реформи залежать від ефективності провадження державної політики щодо належного забезпечення судово-експертної діяльності.

В умовах розвитку ринкових відносин характер злочинів має інші відмінні ознаки, асортимент товару швидко оновлюється, з'являються нові сировинні матеріали та засоби їхнього опрацювання, переобладнуються підприємства для здійснення технологічних процесів. З розвитком ринкової економіки законодавча й нормативно-технічна база України та країн СНД також перебуває в стадії постійного вдосконалення й оновлення, де в багатьох випадках зустрічаються суттєві розбіжності, протиріччя, що ускладнює роботу науковців і судових експертів і впливають на якість отримання обґрунтованих висновків сучасних судових товарознавчих експертиз.

Під час судового розгляду та розслідування кримінальних і цивільних справ часто виникає необхідність у застосуванні спеціальних знань у галузі товарознавства (зокрема, у формі товарознавчих експертиз) [2].

Товарознавство — наукова дисципліна, яка системно вивчає товари на всіх етапах життєвого циклу, методи пізнання їхньої споживчої вартості (цінності), закономірності формування асортименту та вимог до якості для забезпечення ефективності їх виробництва та споживання. [1].

Метод товарознавства — системний підхід до пізнання споживчої вартості (цінності) товарів і вивчення закономірностей її прояву та збереження.

Товар — будь-яка річ, що на момент надходження в обіг повинна бути виокремлена з-поміж інших за визначальними ознаками для конкретного договору купівлі-продажу [1].

Судово-товарознавча експертиза є одним із нових видів товарознавчої експертизи, які тільки формуються.

Її розвиток (як будь-якої науково-практичної діяльності, що має прикладний характер) визначають потреби судово-слідчої практики. Упродовж останніх років судово-слідчі органи відчувають гостру потребу в застосуванні спеціальних знань в області товарознавства. Необхідність проведення судово-товарознавчої експертизи виникає під час розслідування та судового розгляду багатьох категорій кримінальних справ, зокрема про розкрадання державного і крадіжки особистого майна, хабарництво, вбивства, випуск недоброякісної, нестандартної, некомплектної продукції та інше.

Тому не менше значущою є роль цього виду експертизи в здійсненні правосуддя за цивільними справами під час розгляду позовів про відшкодування збитку у разі пошкодження, псування або розподілу майна. Значну кількість експертних товарознавчих досліджень проводять також за позовами про захист прав споживачів, чому сприяло ухвалення Закону України «Про захист прав споживачів» і підвищення правової культури українських споживачів товарів і послуг [2].

Сучасне товарознавство поділяють на низку учбових дисциплін залежно від профілю спеціальностей: сировини, машин, обладнання, військового майна, товарознавство промислових споживчих товарів, харчових продуктів тощо.

Для визначення показників якості товарів в товарознавстві застосовують інструментальні, органолептичні, розрахункові та інші методи.

Головними завданнями товарознавчої експертизи є ідентифікаційні, діагностичні, класифікаційні, зокрема:

- визначення належності товарів (товарної продукції) до класифікаційних категорій, які прийняті у виробничо-торговельній сфері (вид, сорт, артикул, марка, модель, розмір, комплектність тощо);
- визначення якісних змін товарної продукції;
- визначення причин якісних змін товарної продукції (мають виробничий характер, виникли при транспортуванні, зберіганні, у процесі експлуатації);
- установлення способу виробництва товарної продукції: промисловий чи саморобний, підприємства-виробника, країни-виробника;
- визначення вартості товарної продукції, зокрема з урахуванням часткової втрати її товарних якостей у зв'язку з експлуатаційним зношенням і пошкодженнями від впливу зовнішніх чинників;

- визначення розміру шкоди, заподіяної власнику майна внаслідок його пошкодження (при пожежі, залитті тощо);
- визначення відповідності упакування й транспортування, умов і строків зберігання товарної продукції вимогам чинних правил [3].

Результатами дослідження є висновки експерта з товарознавчої експертизи у виконавчих провадженнях, які використовують органи досудового та судового слідства як джерела доказів у кримінальних провадженнях, цивільних, господарських справах і справах про адміністративні порушення. Крім того, товарознавчі дослідження дедалі частіше проводять за зверненнями юридичних осіб і пересічних громадян.

Товарознавство перебуває у стадії постійного розвитку, тому найбільш актуальними проблемами залишаються:

- відсутність методичних матеріалів із дослідження новітніх товарів та послуг;
- вдосконалення та системне реформування з урахуванням міжнародних європейських стандартів і сучасних досягнень науки та техніки в цій галузі знань;
- необхідність якісної підготовки кадрів за фахом «товарознавство».

Шляхами вирішення проблемних питань є розробка методичних рекомендацій «Визначення вартості послуг під час проведення судово-товарознавчих експертиз» та удосконалення законодавчого забезпечення судово-експертної діяльності.

Список використаних джерел

1. ДСТУ 3993-2000. Товарознавство. Терміни та визначення. [Чинний від 2000-10-31]. Київ, 2000. 24 с. URL: <https://www.slideshare.net/ViktoriyaKiyko/3993-2000> (дата звернення: 25.02.2021).
2. Головка М. П., Полупан В. В., Олійник А. І. Судово-товарознавча експертиза: опорний конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання ступеня освіти магістр спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Харків : ХДУХТ, 2018. 75 с. URL: <http://elibrary.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/3447/1/2018.2%D0%BF%D0%BF%D0%BE%D0%B7.73.pdf> (дата звернення: 25.02.2021).
3. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : наказ Міністерства України від 08.10.1998 р. № 53/5 (зі змін та допов.). URL: <http://zakonrada.gov.ua/> (дата звернення: 25.02.2021).

І. Л. Найвер,

кандидат технічних наук, Львівський НДЕКЦ МВС України, м. Львів, Україна,
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1252-5029>, e-mail: irinanayver@gmail.com

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВОЇ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЖИВИХ ТВАРИН

Анотація. Доведено та обґрунтовано актуальність проведення судових експертиз у структурних підрозділах Експертної служби МВС України, об'єктами яких є живі тварини. Розглянуто аспекти можливості та доцільності проведення судових товарознавчих експертиз, об'єктами дослідження в яких є живі тварини, за експертною спеціальністю 12.1 «Визначення вартості машин, обладнання, сировини та споживчих товарів».

Ключові слова: товарознавство, судова товарознавча експертиза, домашні тварини, об'єкт дослідження, живі тварини.

Abstract. The urgency of conducting forensic examinations in the structural subdivisions of the Expert Service of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in which the objects of research are live animals is proved and substantiated. In recent years, there has been a sharp deterioration in the